

На рисунку 1 подано надходження новозбудованої площі житлових приміщень у регіонах України за 2018 рік. Найвищі показники: Київська область – 869 369 м<sup>2</sup>, Львівська область – 671 160 м<sup>2</sup>, Івано-Франківська область – 436 816 м<sup>2</sup>, загальна площа у всій Україні – 4 911 907 м<sup>2</sup>.



Рис.1 Площа новозбудованої житлової площі у 2018 році, м<sup>2</sup>

Джерело: побудовано за даними <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Вищенаведені результати показують, що Київська, Львівська та Івано-Франківська області володіють не тільки достатньою кількістю ресурсів для житлового будівництва, але й керівництво на місцях володіє достатніми лідерськими якостями. По-перше, Держархбудінспекція йде на зустріч забудовникам. По-друге, для задоволення вимог забудовників органи місцевого самоврядування співпрацюють з ними. Вони укладають договори, основним завданням яких є створення мереж, які узгоджують співпрацю із середовищем внутрішнім, зовнішнім, локальним та глобальним.

Отже, лідерські якості адміністрацій забезпечують ефективність стратегічного процесу управління, забезпечують базову лінію для стратегічне мислення, забезпечують бачення, які спрямовані на досягнення цілі по будівництву житлових приміщень в Україні. Рекомендаціями для адміністрацій інших областей є: окреслити бачення з цілями та завданнями органу з метою успішної діяльності в динамічному середовищі, оцінити та переглянути стратегії для того, щоб визначити недоліки, а також оновити стратегії відповідно до місцевих особливостей.

1. Arooj Azhar (2017) *The Role of Leadership in Strategy Formulation and Implementation* URL: [https://www.researchgate.net/publication/284601403\\_The\\_Role\\_of\\_Leadership\\_in\\_Strategy\\_Formulation\\_and\\_Implementation](https://www.researchgate.net/publication/284601403_The_Role_of_Leadership_in_Strategy_Formulation_and_Implementation)
  2. *Стратегія сталого розвитку України до 2030 року* URL: [https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP\\_Strategy\\_v06-optimized.pdf](https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf)
- Державна служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

**Чернецька Теодозія**

Науковий керівник – к.е.н., доц. І.І. Яремко

## ЕФЕКТИВНІСТЬ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

На сучасному трансформаційному етапі розвитку економіки країни важливим виступає поживлення інвестиційної діяльності, що спирається на врегулювання макроекономічних показників, вирівнювання дисбалансу між імпортом та експортом, стабілізацію інфляційних процесів, скорочення боргових зобов'язань і бюджетного дефіциту.

Бюджетна політика держави спрямована на систематизацію розвитку бюджетної системи та її інституцій, створення ефективної системи управління державними фінансами, метою якої є не тільки виконання державою соціальних зобов'язань на основі національної системи інтересів та цінностей, а й забезпечення економічного зростання та формування інвестиційної привабливості країни. Неефективна бюджетна політика стимулює негативні процеси у функціонуванні та розвитку економіки країни, що суттєво впливає на фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання та громадян, а отже, і на рівень макроекономічних параметрів.

Основою забезпечення ефективної бюджетної політики держави є бюджетний кодекс, який законодавчо унормує середньострокове бюджетне планування, використання методології програмно-цільового підходу до бюджетного процесу, вдосконалення процедур формування, розгляду та прийняття бюджетів різних рівнів, удосконалення управління державним боргом, впровадження системи внутрішнього фінансового контролю як дієвого інструмента управління державними фінансами [1]

Серед основних проблем бюджетної безпеки виділяється необхідність чіткого розмежування функцій державного та місцевих бюджетів, впорядкування системи взаємозаліків, встановлення процедури обґрунтування пріоритетів бюджетних витрат та їх норм, запобігання випадкам нецільового використання фінансових ресурсів та ін.

Значний вплив на ефективність бюджетної політики спричиняє податкова система держави. Податкова політика має бути спрямована в руслі стимулювання ділової активності підприємницького сектору економіки, забезпечення сталого її зростання. Так, Податковий кодекс України, що вступив в силу з липня 2019 р., передбачає регулювання податкового навантаження – податкові канікули та стимули для залучення інвестицій в науково-технічний та інноваційний розвиток виробничих процесів, формування нових робочих місць та нарощення обсягів виробництва для перспективних підприємницьких структур тощо.

Управління державним боргом як ключовий фактор ефективності бюджетної політики ґрунтується на гармонізації засад боргової та грошово-кредитної політики, своєчасному виконанні зобов'язань за державним боргом; наданні переваги кредитам з фіксованою відсотковою ставкою; забезпеченні умов для належного функціонування внутрішнього фінансового ринку тощо [2]

Таким чином, під ефективністю бюджетної політики слід розуміти ступінь досягнення встановлених при бюджетуванні цілей з позицій державних інтересів – зміцнення доходної частини бюджетів і створення умов макроекономічної стабілізації; ефективність характеризує результативність здійснення бюджетного процесу по створенню державою засад щодо підвищення ролі бюджету як інструменту формування і оптимального розподілу фінансових ресурсів між різними ланками бюджетної системи для ефективного її розвитку.

Бюджетна система повинна бути визначальною формою суспільних відносин, що реалізують фінансові потреби та інтереси, саме тому ключовим напрямком ефективної бюджетної політики має стати фінансове оздоровлення реального сектору економіки шляхом створення сприятливих макроекономічних умов. Забезпечення ефективності бюджетної політики базується на механізмі, який є системою методів, форм та важелів організаційного та інституційно-правового впливу, спрямованих на попередження, виявлення та подолання загроз невиконання (повного чи часткового) функцій бюджетної системи шляхом нехтування принципами ефективної бюджетної політики [3]

В основі удосконалення механізму забезпечення ефективної бюджетної політики є врахування та подолання протиріч, наприклад таких як проголошеність системних бюджетно-податкових реформ та неможливість їх повної реалізації при використанні застарілих форм і методів управління державними фінансами, невідповідність фінансових інтересів держави та регіонів, бюджетів різних рівнів, інтересів окремих учасників бюджетного процесу.

Подолання протиріч виступає рушійною силою реалізації бюджетної реформи, що має спиратися на ряд принципів. Так, принципи ефективної бюджетної політики формуються на базі вимог до бюджетної системи країни, що закріплені бюджетним кодексом країни (єдності, повноти, достовірності, об'єктивності тощо) та на сучасному етапі характеризуються наступними системно-ситуативними положеннями, серед яких:

- проведення бюджетних реформ на базі наукового обґрунтування та координації дій (розробки узгоджених концепції, стратегії та тактики бюджетування), підвищення якості прогнозів макроекономічних показників, що використовуються в бюджетному плануванні;
- врахування світового досвіду бюджетного реформування з метою спрощення фінансової системи країни та її інституцій, зростання рівня її прозорості, подолання суперечливості, недостатньої визначеності та подвійності функцій державного управління,
- комплексний підхід до реформування бюджетного процесу як на державному і місцевому рівнях, так і та рівні міжбюджетних відносин;
- підвищення результативності бюджетних витрат за рахунок застосування програмно-цілевих засад діяльності, орієнтація бюджетної системи на досягнення конкретних результатів;
- удосконалення системи оцінки бюджетних ризиків шляхом гармонізації та конкретизації нормативно-правової бази, що регламентує бюджетний процес, чітко визначає повноваження і обов'язки, відповідальність всіх його учасників та ін.

Місце механізму забезпечення ефективності бюджетної політики серед важелів фінансової безпеки є визначальним, оскільки його дія спрямована на досягнення задач економічного розвитку країни, що є основою відновлення інвестиційної активності реального сектору та стимулом збільшення притоку капіталі в Україну.

*1. Зайцев Ю. К. Бюджетна політика в Україні як відбиття протиріч у системі цілеполягання / Ю. К. Зайцев, О. В. Буряк // Економіка та підприємництво [Електронний ресурс] : зб. наук. праць. Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2008. – Вип. 20. – С. 3–17. 2. Колесник О.Я. Економічна природа бюджетної безпеки держави / О.Я. Колесник // Наукові записки. Серія «Економіка». Фінансова система України, 2011. – Вип. 16. – С. 369-377. 3. Музика-Стефанчук О.А. Деякі питання щодо фінансової та бюджетної безпеки держави / О.А. Музика-Стефанчук // Митна справа, 2011. – №4, частина 2. – С. 82-85.*